

Мар'янівський ліцей Мар'янівської селищної ради

ПОГОДЖЕНО:

Голова ПК _____ І.Л. Вітковська

ЗАТВЕРДЖУЮ:

Директор _____ Н.Є. Чонка

Наказ №183 від 01.09.2025р.

Інструкція з охорони праці № 59 під час роботи із газонокосаркою

1. Загальні положення

1.1. Дія даної інструкції поширюється на працівників, які виконують роботу зі скошування трави та обрізки порослі, кущів та чагарників на закріпленій території мотогазонокосаркою, газонокосаркою ручною електричною, триммером, мотоблоком та кущорізом (далі – газонокосаркою).

1.2. Газонокосарка є механізованим інструментом та призначена для скошування трави, обрізки порослі та кущів.

1.3. Мотогазонокосарка складається із мотора, системи запалення, паливної системи та змащення, ріжучого елемента.

1.4. Газонокосарка ручна електрична складається з електродвигуна, штанги та ріжучого елемента.

1.5. Мотоблок призначений для оранки легких ґрунтів, боронування, культивування, скошування трави, транспортування вантажів.

1.6. До самостійної роботи з газонокосаркою допускаються особи не молодше 18 років, які пройшли вступний інструктаж з питань охорони праці, інструктаж з охорони праці на робочому місці та мають допуск до самостійної роботи.

Працівники, які виконують роботи з газонокосаркою ручною електричною, повинні мати I групу з електробезпеки.

1.7. У працівників, що працюють з газонокосаркою проводиться перевірка знань з охорони праці за основною професією, цільовий інструктаж за даною інструкцією.

1.8. На працівників, що працюють з газонокосаркою можуть діяти наступні небезпечні та шкідливі виробничі фактори:

- 1) підвищений рівень вібрації;
- 2) підвищений рівень шуму на робочому місці;
- 3) рухомі машини та механізми;
- 4) підвищене значення напруги в електричному ланцюгу, замикання якої може пройти через тіло людини;
- 5) гострі кромки, задирки та шорсткість на поверхні інструментів та обладнання;
- 6) каміння та інші матеріали, що розлітаються у процесі виконання робіт;
- 7) вихлопні гази.

1.9. Робітник зобов'язаний виконувати правила внутрішнього трудового розпорядку, правила особистої гігієни, правила пожежної безпеки.

1.10. Робітник зобов'язаний працювати в спецодязі та використовувати засоби індивідуального захисту. Застосування захисної каски, навушників та захисних щитків при роботі з газонокосаркою обов'язкове.

1.11. Забороняється користуватися газонокосаркою з несправними елементами захисту.

1.12. При виявлених порушеннях вимог безпеки при виконанні робіт та при несправності газонокосарки або засобів індивідуального захисту працівник повинен

доповісти своєму безпосередньому керівнику і до усунення несправності до роботи не приступати.

1.13. При отриманні травми негайно повідомити про це безпосередньому керівнику або керівнику підрозділу, або попросити про це іншого працівника.

1.14. Робочим місцем працівника, що експлуатує газонокосарку є територія, яка закріплена за підрозділом, на якій проводиться скошування трави, обрізка порослі та кущів.

1.15. За невиконання вимог цієї інструкції та інструкції по експлуатації заводу-виробника працівники несуть відповідальність згідно з чинним законодавством України.

2. Вимоги безпеки перед початком виконання роботи

2.1. Перевірити справність та надіти спецодяг, спецвзуття, засоби індивідуального захисту.

2.2. Отримати завдання на косовицю трави на закріпленій території. Пройти цільовий інструктаж по цій інструкції у керівника робіт і підтвердити проходження інструктажу розписом в „Журналі інструктажів з охорони праці на робочому місці”.

2.3. Оглянути газонокосарку та переконатися в її справності.

2.4. Перевірити відсутність тріщин на захисному щитку ріжучого елементу.

2.5. Перевірити правильність і якість заточування ріжучих зубів леза, оскільки пошкоджене або погано заточене лезо підвищує вірогідність нещасних випадків.

2.6. Підтримувати правильну розводку леза спеціально рекомендованим інструментом, оскільки неправильна розводка леза підвищує ризик заїдання і віддачі (кут заточування 15 градусів).

2.7. Прогріти двигун на малих обертах.

2.8. Випробувати газонокосарку на холостому ходу (без обертання триммерної голівки).

2.9. Затягувати стопорну гайку леза слід проти напрямку обертання торцевим ключем.

2.11. Лезо заточують, використовуючи плоский напилок з одинарною насічкою, заточувати всі кромки необхідно рівномірно для збереження балансування леза.

2.12. Необхідно користуватися лише рекомендованими виробником ріжучою голівкою і ріжучим шнуром. Неправильно закріплений шнур в триммерній голівці або не заточені ножі ріжучого диска сприяють збільшенню вібрації і виходу газонокосарки з ладу.

2.13. Звільнити робоче місце від сторонніх предметів (каменів, дротів і ін.).

2.14. При роботі з мотокосаркою:

2.14.1. Для заправки мотогазонокосарки використовувати паливну суміш: бензин з октановим числом не менше 90 плюс мастило для двотактних двигунів в пропорції 1:50 (2%), суміш готувати в окремій ємкості.

2.14.2. При заправці, кришку паливного бака відкривати повільно, стравлюючи надлишковий тиск.

2.14.3. Паливну суміш перед заправкою в паливний бак ретельно перемішати (струшуванням). Не можна готувати паливну суміш в запас більш, ніж на місячний термін.

2.14.4. Перед дозаправкою завжди глушити двигун, дати йому декілька хвилин охолонути. Після заправки щільно затягувати кришку паливного бака, випадково облити місця косарки протирати досуха.

2.14.5. Не палити, не залишати гарячих предметів поблизу палива.

2.14.6. Перед запуском косарки кришка зчеплення і вал мають бути поєднані, інакше можливі послаблення зчеплення і травмування.

2.15. При роботі з мотоблоком:

2.15.1. Перед запуском двигуна важіль перемикання передач встановити в нейтральне положення.

2.15.2. Під час запуску двигуна не повинно бути сторонніх людей ззаду і попереду, між мотоблоком і сполученим з ним сільськогосподарським знаряддям або напівприцепом.

2.15.3. Переїзд через канави і інші перешкоди виконувати під прямим кутом до перешкоди на малій швидкості, при цьому надійно утримувати в руках рульову штангу.

2.16. При роботі з газонокосаркою ручною електричною:

2.16.1. Отримати в особи, відповідальної за зберігання і видачу в користування електровиробів, газонокосарку, подовжувач, що відповідає вимогам роботи на відкритому повітрі.

При цьому спільно з ним перевірити:

- 1) комплектацію електровиробу;
- 2) надійність кріплення деталей електровиробу;
- 3) зовнішнім оглядом справність проводу живлення, його ізоляції і штепсельної вилки, цілісність захисних деталей корпусу, рукояток, стригучої голівки;
- 4) чіткість роботи вимикача живлення;
- 5) підготувати електроприлад до роботи: встановити захисний щиток на корпус стригучої головки, перевірити довжину волосіні – вона повинна доставати до ножа, встановленого на захисному щитку, підібрати зручне положення опорної рукоятки, під'єднати провід живлення газонокосарки до подовжувача та зафіксувати провід подовжувача на утримувачі.

2.16.2. При встановленому захисному щитку на корпусі стригучої голівки, повернути її вниз та перевірити роботу газонокосарки на холостому ході.

2.16.3. Підключити подовжувач до мережі змінного струму частотою 50 Гц і напругою 220 В. Вставити вилку шнура живлення в розетку подовжувача.

3. Вимоги безпеки під час виконання роботи

3.1. Працівник, який виконує скошування трави зобов'язаний стежити за тим, щоб в радіусі 15 м від інструменту під час роботи не знаходилися тварини, люди і проїжджаючий транспорт. Коли на одній і тій же ділянці одночасно працюють декілька робітників, то безпечна відстань між ними має бути не менше 15 м.

3.2. При скошуванні вздовж доріг необхідно виконувати роботи так, щоб викид каменів відбувався вздовж дороги (косар повинен працювати спиною до дороги і рухатися в глиб скошуваного газону).

3.3. Заборонено запускати двигун у середині приміщення, тому що у вихлопних газах міститься оксид вуглецю, здатний викликати отруєння людини.

3.4. При скошуванні трави, кріюк прив'язних ременів повинен висіти приблизно на 20 см нижче пояса, щоб лезо розташовувалося паралельно землі.

3.5. При скошуванні газонів періодично через 45 хвилин слід знижувати оберти двигуна до холостого ходу або відключати газонокосарку для охолодження, інакше перегрів може викликати серйозне його пошкодження.

3.6. При скошуванні високої і густої трави необхідно використовувати диск з ножами, а при вирівнюванні країв або стрижці газону довкола дерева використовується пластмасовий диск з шнуром.

3.7. Виконувати скошування необхідно маятниковими рухами з боку в бік. Рух справа наліво буде робочим рухом, а рух зліва направо буде поверненням. Диск, що скошує повинен зрізати траву своїм лівим краєм.

3.8. При стрижці триммерною голівкою і пластиковими ножами необхідно тримати ріжучу голівку під кутом, безпосередньо над землею.

3.9. При скошуванні не слід повністю відкривати дросель, щоб продовжити термін служби шнура і зменшити знос ріжучої голівки.

3.10. Забороняється залишати працюючу газонокосарку без нагляду, а також палити під час роботи.

3.11. Для зупинки двигуна необхідно користуватися вимикачем.

3.12. Забороняється:

1) користуватися газонокосаркою з пошкодженими або відсутніми захисними пристроями;

2) використовувати приналежності і запасні частини, не передбачені виробником газонокосарки;

3) користуватися газонокосаркою, якщо поблизу знаходяться люди і тварини;

4) використовувати газонокосарку не за призначенням.

4. Вимоги безпеки після закінчення роботи

4.1. Газонокосарку ручну електричну відключити від мережі штепсельною вилкою, очистити від трави і бруду деталі стригучої голівки і, особливо, захисний щиток. Для очищення використовувати ганчірку, змочену в теплій воді і м'яку щітку. Не використовувати для чищення миючі засоби і розчинники.

4.2. Здати газонокосарку ручну електричну і подовжувач особі, відповідальній за її зберігання і видачу.

4.3. Встановити мотоблок на першу передачу для запобігання самовільному скочуванню.

4.4. Знятий спецодяг, і засоби індивідуального захисту прибрати в призначене для зберігання місце. Виконати гігієнічні процедури.

4.5. Про всі недоліки, виявлені під час роботи, працівник повинен повідомити свого безпосереднього керівника.

5. Вимоги безпеки в аварійних ситуаціях

5.1. У випадку аварії або технічної несправності обладнання, необхідно негайно припинити роботу і доповісти про це безпосередньому керівнику робіт. Ні в якому разі не намагатись ліквідувати несправності самому. Не допускати сторонніх осіб в небезпечну зону.

5.2. При виникненні пожежі, появи диму, гару та інших ознак загоряння терміново повідомити керівника, чергового та розпочати гасіння осередку загоряння наявними засобами пожежогасіння, у разі необхідності викликати пожежний підрозділ **(101)**.

5.3. Якщо стався нещасний випадок, необхідно надати потерпілому першу медичну допомогу, а в разі потреби викликати «екстрену (швидку) медичну допомогу» **(103)**.

5.4. В усіх випадках виконувати вказівки керівника робіт по усуненню небезпечної ситуації.

Інструкцію розробив:

Заступник директора з навчально-виховної роботи

О.Р. Косинська

Інструкцію отримав: